

Teema 6 Turvataidot 1.lk

Opettajalle luku- ja materiaalivinkiksi aiheeseen tutustumiseksi: [0951ca4f-ammattilaisten-starttipaketti-.pdf \(vaestoliitto.fi\)](https://www.vaestoliitto.fi/0951ca4f-ammattilaisten-starttipaketti-.pdf)

Tunnilla tarvittavat

Isoa rullapaperia, kyniä

Lisäksi

JOKO Tulostettuna Kehon osien nimiä isot laput –liite jokaiselle parille, sakset ja liimaa

TAI Tulostettuna Kehonosat- ja Kehon osien nimiä pienet laput -liitteitä jokaiselle parille, sakset ja liimaa.

Toiminta

Missä tuntuu?

Piirretään pareittain kehon ääri viivat isolle palalle rullapaperia (toinen parista on mallina, toinen piirtää). Piirtäjä ei kuitenkaan koske toisen lapsen kehoon. Ääri viivojen valmistuttua asetetaan lattialla olevan kuvan äärelle ja mennään seisomaan sen osan päälle, joka sopii opettajan sanomaan asiaan. Pari voi vastata keskenään myös eri tavoin!

Opettaja ohjaa:

Mene siihen osaan kehoa,

a) joka on vahvin kehonosasi.

b) jossa jännittäminen tuntuu.

c) josta kutiat helposti.

d) jossa surullisuus tuntuu.

e) jossa omatunto on.

f) josta hikoilee eniten urheillessa.

g) jossa tuntuu, kun sinua kohdellaan ikävästi, esim. nimitellään.

h) johon kosketat kaveria, kun lohdutat häntä.

i) jossa onnellisuus tuntuu.

Lähde: Nurmi, R., Sillanpää, A. & Hannukkala, M. 2015. Hyvää mieltä yhdessä. Käsikirja alakoululaisen mielen-terveyden edistämiseen. Mieli ry.

Nimetään kehon osia

Keskustellaan, miksi on tärkeää, että kaikilla kehon osilla on nimet, esim.

- Kaikki kehon osat ovat yhtä tärkeitä
- Osaa kertoa, mihin sattuu, kun tietää kehonosien nimet

Nimetään kehon osia:

Vaihtoehto 1) Nimetään kehon osia äsken piirrettyyn ihmishahmoon joko kirjoittaen tai leikaten nimilaput irti Kehon osien nimiä isot laput -liitteestä.

Vaihtoehto 2) Nimetään kehon osia liitteenä olevaan Kehon osat -monisteeseen, jonka voi tulostaa A3-koossa. Osat voi joko kirjoittaa tai leikata nimilaput irti Kehon osien nimiä pienet laput -liitteestä.

Mikäli kehon osia kirjoitetaan, voi Kehon osien nimet -liitteen heijastaa taululle muistilistaksi.

Turvaohjeet

Katsotaan ensin video Kolmen kohdan turvaohjeesta: <https://areena.yle.fi/1-50110931>

Kerrataan videon jälkeen millaisissa tilanteissa videossa esitettyä sääntöä (Sano EI!, lähde pois ja kerro turvalliselle aikuiselle) voi käyttää: videon vinkkien lisäksi esimerkiksi silloin, jos joku kiusaa, satuttaa, yrittää houkutellessa mukaan kiellettyyn tai vaaralliseen toimintaan tai koskettaa ilman lupaa uimapukualueelle. Uimapukualueen osalta voidaan kerrata, mitä kehonosia on uimapuvun alla (rinnat, nännit, peppu, pippeli ja pimppi). Uimapukusääntö tarkoittaa, että nämä alueet ovat omia, yksityisiä ja arvokkaita ja niistä lapsi saa määrätä itse. Niitä ei saa esim. koskettaa, satuttaa, katsoa, kuvata tai kommentoida ilman lupaa. Myös suu ja nännit ovat yksityistä aluetta, vaikka ne eivät välttämättä ole uimapuvun alla.

Lähde: https://www.ouka.fi/documents/23152206/26913058/Turvallinen-Oulu_Esiopetus_A4_sahkoisen_29092021-1.pdf/1816ab27-a759-47ef-b0c8-2f7962ddb131

Liitteenä Turvaohjeet, jotka voi heijastaa seinälle ja myös tulostaa. Käydään vielä ohjeiden avulla läpi, miten ikävissä tilanteessa toimitaan. Harjoitellaan jämäkkää ja kuuluvaa EI-sanaa, jota voi tehostaa torjuvalla käsimerkillä.

Tunnin päätös

Kehon rentoutus

Asetutaan selälleen lattialle. Oppilaita kehoitetaan sulkemaan silmät ja hengittämään muutaman kerran sisään ja ulos. Kerrotaan rauhallisella äänellä, että harjoituksessa on tarkoitus ensin jännittää hetki opettajan mainitsemaan kehonosaa ja sitten rentouttaa se. Edetään varpaista ylöspäin rauhallisella vauhdilla opettajan ohjauksessa:

Varpaat, nilkat, sääret, reidet, takapuoli, vatsa, selkä, hartiat, käsivarret, sormet, kasvot.

Lähde: Nurmi, R., Sillanpää, A. & Hannukkala, M. 2015. Hyvää mieltä yhdessä. Käsikirja alakoululaisen mielen-terveyden edistämiseen. Mieli ry.

Lukuvinkki vanhemmille

Väestöliitto: Tutkimusmatka upeaan kehoon – neuvoja leikki-ikäisen lapsen seksuaalikasvatukseen. Osoitteessa:

<https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/bac46f71-vanhemmantietovihko-netti-2-20.pdf>

Lisämateriaalia aikuisille ja 0-2 -luokille

Aikuisia varten julisteeseen tiivistettynä, mitä *turvataidot ja lapsen keho* –teemasta lapsen olisi hyvä osata ja tietää:

fa12c54b-turvataitojuliste_suomi.pdf (vaestoliitto.fi)

Pikku Kakkosen *keho- ja turvataitovideot* sekä tietoa aikuiselle: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/06/05/pikku-kakkosessa-annetaan-kaikille-kehon-osille-nimi-ja-opetellaan>

Pienille sopivia *turvavinkkejä* (esim. yksin kotona olemiseen, eksymiseen ja netin käyttöön) linkissä olevan tiedoston sivulla 45

https://www.ouka.fi/documents/23152206/26913058/Turvallinen-Oulu_1-2luokka_A4_sahkoinen_29092021_1.pdf/19661132-3b66-4441-a0bc-a4a5786c256c

Erilaisia *turvataitotilanteita* lasten kanssa mietittäväksi - mitä tilanteessa voisi tehdä?

<407285d7-turvataitotilanteet.pdf> (vaestoliitto.fi)

Ihana minä!

Tarvikkeet: Paperiarkki/hyvinvointivihko ja (väri)kyniä

Tehtävässä etsitään itsestä vahvuuksia ja hyviä ominaisuuksia, joita jokaisessa on. Kirjoitetaan paperin tai vihkon sivun vasempaan reunaan oma etunimi niin, että kirjaimet tulevat allekkain. Kirjaimet voi myös värittää tai koristella muuten. Jokaisen kirjaimen kohdalle kirjoitetaan samalla kirjaimella alkavia itsessä olevia vahvuuksia ja hyviä ominaisuuksia. Esimerkiksi:

A auttavainen, aurinkoinen

I innostava, iloinen

N nopea, nokkela

O osallistuva, oikeudenmukainen

tai

J joustava, jääpallotaituri

U urhea, uusia ideoita keksivä

S sinnikäs, seurallinen

K kärsivällinen, kekseliäs

A ahkera, aloitteellinen

Lähde: Nurmi, R., Sillanpää, A. & Hannukkala, M. 2015. Hyvää mieltä yhdessä. Käsikirja alakoululaisen mielenterveyden edistämiseen. Mieli ry.

Luettavaksi

Alexander, H., Lozano, A. & Kokko, A. 2018. Ihminen.

Cacciatore, R. & Ingman-Friberg, S. 2019. Pipunan ikioma napa.

Daynes, K. 2017. Tutki! Kakkaa.

Daynes, K., Tremblay, M. & Kumpulainen, S. 2013. Kysy ja kurkista! Ihminen.

Harjanne, M. 2006. Mintun lääkärikirja.

Havukainen, A. & Toivanen, S. 2012. Veera lääkäriässä.

Hoffman, M., Asquith, R. & Tonteri, M. 2016. Meidän ja muiden kehot.

Kallio, M., Ruuhilahti, S. & Kähkönen, M. 2014. Onnikujan kaverukset ja suuri prööt.

Langreuter, J. 2000. Napajuttu.

Pittau, F. & Gervais; B. 2010. Seepralta lorahti pissa.

Pittau, F. & Gervais; B. 2010. Ronsulta pääsi paukku.

Vento, S. 2007. Peikönhäntä.

Winters, P., Lindenhuisen, E., Leimu, I. & Van Lindenhuisen, E. 2011. Minä päästä varpaisiin.